

REGLEMENT COMMISSIE VERMOGENSBEHEER EN BALANSMANAGEMENT

Het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Bouwnijverheid (hierna: bpfBOUW) laat zich bij de uitoefening van zijn bestuurlijke taken en verantwoordelijkheden ondersteunen door een aantal commissies. De commissie Vermogensbeheer en Balansmanagement (hierna: commissie VBB) adviseert het bestuur ten aanzien van vermogensbeheer en balansmanagement in de breedste zin van het woord. Daarnaast heeft het bestuur een aantal aanvullende beleidsvoorbereidende en beleidsbepalende taken gemandateerd aan de commissie en ondersteunt de commissie het bestuur op het gebied van monitoring en evaluatie van het vermogensbeheer.

Dit reglement beschrijft de samenstelling, benoeming, taken en verantwoordelijkheden en de werkwijze en controlecyclus van de commissie VBB.

Hoofdstuk 1 Samenstelling, benoeming en ontslag

Artikel 1 Samenstelling, benoeming en ontslag

1. De commissie bestaat uit ten minste vijf leden van het bestuur van bpfBOUW:
 - a. Eén bestuurslid met deskundigheidsniveau E ten aanzien van institutioneel vermogensbeheer en balansmanagement;
 - b. Eén bestuurslid met deskundigheidsniveau E ten aanzien van financieel risicomanagement; en
 - c. Drie bestuursleden met deskundigheidsniveau C ten aanzien van financieel risicomanagement, vermogensbeheer en balansmanagement.
2. Het bestuur benoemt de leden van de commissie VBB. Het bestuur stelt voor de commissieleden functieprofielen op en selecteert op grond van deze functieprofielen de commissieleden. BpfBOUW heeft geen voorkeur voor het paritair samenstellen van de commissie. Voorop dient te staan dat de commissie bestaat uit bestuursleden met de juiste kennis en competenties.
3. De functieprofielen worden eens in de drie jaar door het bestuur herijkt of eerder indien het bestuur hier aanleiding toe ziet.
4. De voorzitters van het bestuur toetsen jaarlijks of de commissieleden nog voldoen aan het functieprofiel. Ingeval een commissielid niet voldoet aan het functieprofiel, dan wordt een verbeterplan opgesteld om het commissielid binnen een jaar alsnog te laten voldoen aan het functieprofiel. Indien het commissielid na het volgen van het verbeterplan alsnog niet voldoet aan het functieprofiel, eindigt het lidmaatschap.

5. Het bestuur kan zich bij het opstellen / herijken van de functieprofielen, het selecteren en periodiek toetsen van commissieleden laten ondersteunen door een externe partij.
6. De commissie VBB kiest uit haar midden een voorzitter. Bij afwezigheid van de voorzitter wordt een tijdelijke plaatsvervanger benoemd.
7. Lidmaatschap van de commissie VBB eindigt ingeval het lidmaatschap van het bestuur eindigt als bedoeld in artikel 6, lid 3 van de statuten van bpfBOUW. Lidmaatschap eindigt eveneens als een commissielid niet meer voldoet aan het functieprofiel.

Artikel 2 Permanente educatie

1. Het bestuur zorgt voor een programma van permanente educatie voor de commissieleden. Dit programma heeft tot doel de geschiktheid (zowel deskundigheid als competenties) van de commissieleden ten aanzien van hun aandachtsgebied op peil te houden en waar nodig te verbreden of te ontwikkelen. Het bestuur wordt hierbij ondersteund door het bestuursbureau.
2. De kosten voor permanente educatie komen voor rekening van bpfBOUW.

Hoofdstuk 2 Taken en verantwoordelijkheden

Artikel 3 Algemene taken en verantwoordelijkheden

1. De commissie VBB ondersteunt het bestuur op het gebied van vermogensbeheer en balansmanagement in de breedste zin van het woord. De commissie VBB ondersteunt het bestuur onder andere met:
 - a. Beleidsvoorbereiding;
 - b. Beleidsbepaling; en
 - c. Monitoring en evaluatie.

De beleidsuitvoering is belegd bij APG en Bouwinvest (hierna: de uitvoerders).

2. De commissie VBB adviseert het bestuur op zijn verzoek of op eigen initiatief over onderwerpen en aangelegenheden die binnen de reikwijdte van haar aandachtsgebied (vermogensbeheer en balansmanagement) vallen.

Artikel 4 Beleidsvoorbereidende taken en verantwoordelijkheden

Opstellen raamwerk Governance & Vermogensbeheer

1. De commissie VBB adviseert het bestuur over de kaders voor de uitvoering van het beleggingsproces, een en ander zoals vast te leggen in het beleidsdocument Raamwerk Governance & Vermogensbeheer.

2. De commissie VBB stelt het beleidsdocument Raamwerk Governance & Vermogensbeheer op, waarna het bestuur deze vaststelt.
3. De commissie VBB legt wijzigingen in de kaders voor de uitvoering van het beleggingsproces voor aan het bestuur, waarna het bestuur beslist om deze wijzigingen al dan niet door te voeren. De commissie VBB draagt zorg voor het doorvoeren van de wijzigingen en het onderhouden van het Raamwerk Governance & Vermogensbeheer.

Opstellen investment beliefs

4. De commissie VBB zorgt voor het opstellen van de investment beliefs van bpfBOUW en legt deze vervolgens voor aan het bestuur. Het bestuur stelt al dan niet vast.

ALM advisering en uitvoering

5. De commissie VBB ondersteunt het bestuur bij het vaststellen van de uitgangspunten van een ALM-studie.
6. De commissie VBB ondersteunt het bestuur bij de beoordeling van de resultaten van een ALM-studie.
7. De commissie VBB ondersteunt het bestuur bij de toetsing en acceptatie van de risicohouding met bijvoorbeeld de haalbaarheidstoets.

Strategisch beleggingsbeleid en risicobeleid (incl. asset class reviews)

8. De commissie VBB adviseert het bestuur over het strategisch beleggingsbeleid. De commissie VBB legt wijzigingen in het strategisch beleggingsbeleid voor aan het bestuur, waarna het bestuur beslist deze wijzigingen al dan niet door te voeren. De commissie VBB draagt zorg voor het doorvoeren van de wijzigingen in het strategisch beleggingsbeleid.
9. De commissie VBB is verantwoordelijk voor het uitvoeren van asset class reviews en bepaalt de planning en de volgorde van de reviews.
10. De commissie VBB beoordeelt de asset class reviews en adviseert het bestuur over de eventuele gevolgen van deze reviews voor het strategisch beleggingsbeleid.

Opstellen jaarlijks beleggingsplan

11. De commissie VBB ondersteunt het bestuur bij het vaststellen van de uitgangspunten voor het jaarlijks beleggingsplan.
12. De commissie VBB ondersteunt het bestuur bij het vaststellen van het jaarlijks beleggingsplan. Dit betreft het bepalen van het beleggingsbeleid voor het komend jaar na optimalisering van het strategisch beleggingsbeleid (normportefeuille) en overlaystrategieën.

13. De commissie legt ad-hoc wijzigingen in het jaarlijks beleggingsplan voor aan het bestuur, waarna het bestuur beslist deze wijzigingen al dan niet door te voeren. De commissie VBB draagt zorg voor het doorvoeren van de wijzigingen.

Artikel 5 Beleidsbepalende taken en verantwoordelijkheden

Product approval proces

1. De commissie VBB beoordeelt, op grond van de checklist beleggingsvoorstellen, over investeringsvoorstellen die door de uitvoerders worden voorgelegd aan bpfBOUW ten aanzien van aanpassingen in bestaande pools en beleggingscategorieën in hoeverre de aanpassingen in overeenstemming zijn met beleggingsplan bpfBOUW en de gestelde raamwerken (zoals vastgelegd in Raamwerk Governance en Vermogensbeheer) door bpfBOUW. Ingeval de commissie tot het oordeel komt dat dit niet in overeenstemming is, zal commissie uitvoerder verzoek doen tot een alternatief voorstel die passend is voor bpfBOUW. Ingeval hierdoor bpfBOUW uit een bestaande pool stapt, zal er gebruik gemaakt worden van een investeringssjabloon (en niet een checklist) met bijbehorende taken zoals hieronder beschreven.
2. De commissie VBB beoordeelt, op grond van het investeringssjabloon, investeringsvoorstellen die door de uitvoerders worden voorgelegd ten aanzien van:
 - a. Beleggingen in nieuwe pools en nieuwe beleggingscategorieën;
 - b. Beleggingen in nieuwe instrumenten (buiten pools); en
 - c. Beleggingen die een significante impact hebben op het risico-/rendementsprofiel van de totale portefeuille dan wel de beleggingscategorie.
3. De commissie VBB adviseert het bestuur over bovengenoemde investeringsvoorstellen, waarna het bestuur al dan niet besluit de investeringsvoorstellen te accorderen en eventueel het beleggingsplan aan te passen.
4. De commissie VBB is bevoegd tot het verlenen van een beleggingsmandaat aan de uitvoerders ten aanzien van geaccordeerde investeringsvoorstellen. Het beleggingsmandaat dient aan te sluiten bij het investeringsvoorstel, het (aangepaste) beleggingsplan en het framework voor mandatenrestricties.
5. De commissie VBB draagt de verantwoordelijkheid voor en controleert of de uitvoerder de verleende beleggingsmandaten (o.a. doelstelling, karakteristieken en restricties) juist vastlegt in de mandatencatalogus.

Beleggingsmandaten en mandaatrichtlijnen

6. De commissie VBB verleent beleggingsmandaten conform het framework voor mandatenrestricties aan beheerders voor zover passend binnen het beleggingsplan.
7. De commissie VBB toetst periodiek of de beleggingsmandaten zoals uiteengezet in de mandatencatalogus aansluiten bij het beleggingsplan en het framework voor

mandatenrestricties. De commissie VBB wijzigt beleggingsmandaten (waar mogelijk) of trekt deze in ingeval het mandaat niet langer aansluit bij het beleggingsplan. Ingeval de commissie van mening is dat het mandaat gehandhaafd moet blijven en dat het beleggingsplan aangepast moet worden dient de commissie VBB hiervoor een voorstel in bij het bestuur.

8. De commissie VBB controleert of de beheerder de verstrekte en/of gewijzigde beleggingsmandaten juist vastlegt in de mandatencatalogus.

Selectie, monitoring en periodieke evaluatie vermogensbeheerders

9. De commissie VBB toetst of de uitvoerder het selectie-, monitoring- en evaluatiekader voor beheerders, zoals vastgesteld door het bestuur, goed uitvoert en of de keuzes van de uitvoerder aansluiten bij het beleggingsplan.
10. De commissie VBB wijzigt de beleggingsmandaten (waar mogelijk) of trekt deze in ingeval uit de monitoring blijkt dat de selecties van beheerders door de uitvoerder niet in lijn zijn met het gestelde kader dan wel ingeval mandaten niet langer aansluiten bij het beleggingsplan.
11. De commissie VBB controleert of de uitvoerder de verstrekte en/of gewijzigde beleggingsmandaten (o.a. doelstelling, karakteristieken en restricties) juist vastlegt in de mandatencatalogus.

Artikel 6 Taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van monitoring en evaluatie

Pool reviews

1. De commissie VBB is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pool reviews en bepaalt de planning en volgorde van de pool reviews.
2. De commissie VBB beoordeelt de pool reviews en adviseert het bestuur over de eventuele gevolgen van deze reviews voor de invulling van het beleggingsplan.

Performance en risicomonitoring en rapportage

3. De commissie VBB stelt een kader op voor de rapportages.
4. De commissie VBB beoordeelt de VBB rapportages, per beheerder, per building-block en per pool.
5. De commissie VBB monitort risico- en rendementsanalyses op totaal- en poolniveau. De commissie VBB reviewt periodiek de beleggingscategorieën met behulp van een asset class- en pool review.

Monitoren MVB-beleid

6. De commissie VBB adviseert het bestuur over het MVB-beleid en de wijzigingen erop. De commissie VBB wordt hierbij geadviseerd door de uitvoerder.
7. De commissie VBB monitort het uitgevoerde MVB-beleid, en adviseert het bestuur over eventuele wijzigingen in het MVB-beleid.

Evaluatie beleggingsplan, MVB-beleid, Raamwerk Governance & Vermogensbeheer

8. De commissie VBB evalueert jaarlijks het beleggingsplan en –beleid, MVB-beleid en het Raamwerk Governance & Vermogensbeheer en adviseert het bestuur over de eventuele gevolgen van haar evaluatie voor het beleggingsplan en –beleid en het Raamwerk Governance & Vermogensbeheer.
9. De commissie VBB adviseert het bestuur over eventuele wijzigen in het MVB-beleid en de gevolgen voor het beleggingsplan en- beleid.
10. De commissie VBB legt namens het bestuur verantwoording af over het beleggings- en MVB-beleid in het jaarverslag en/of andere externe communicatiemiddelen.

Periodiek overleg uitvoerders

11. De commissies VBB voert periodiek overleg met de uitvoerders over vakinhoudelijke uitbestedingsthema's (op dienstenniveau) ten aanzien van vermogensbeheer.

Monitoring van de uitbesteding

12. De commissie VBB controleert doorlopend prestaties, incidenten en klachten over de uitvoerders op basis van de gemaakte afspraken zoals geformuleerd in de overeenkomsten en SLA's op het gebied van vermogensbeheer, waarbij de commissie zich focust op vakinhoudelijke uitbestedingsthema's (op diensteniveau).
13. Ingeval de gemaakte afspraken in de SLA's met betrekking tot het dienstenniveau onvoldoende worden behaald naar oordeel van de commissie VBB, is de commissie VBB bevoegd met uitvoerders in gesprek te gaan over maatregelen tot herstel. De uitkomsten van de monitoring en de uitkomsten van de periodieke controle, de bestede tijd en middelen worden meegenomen in de jaarlijkse evaluatie van de uitbesteding.
14. De commissies VBB informeert de commissie UCRM over de uitkomsten van de monitoring en de periodieke controle.

Hoofdstuk 3 Werkwijze en controlecyclus

Artikel 7 Werkwijze

1. De commissie VBB vergadert ten minste eenmaal per maand of vaker indien de commissie VBB een vergadering nodig acht.

2. De vergaderingen van de commissie VBB worden bijeengeroepen door de voorzitter. Een verzoek tot bijeenroeping kan worden gedaan door een lid van de commissie of door het bestuur. Indien de voorzitter niet binnen tien werkdagen na ontvangst van dit verzoek een vergadering van de commissie bijeenroept, kunnen twee leden van de commissie in gezamenlijkheid alsnog een vergadering bijeenroepen.
3. Uiterlijk één week vóór de vergadering ontvangen de commissieleden de agenda en de daarbij behorende stukken voor de desbetreffende vergadering. De agenda voor de vergaderingen wordt vastgesteld door de voorzitter en bij zijn afwezigheid door de plaatsvervangend voorzitter. De agenda bevat een aanduiding ten aanzien van de plaats waar en het tijdstip waarop de commissie vergadert. In spoedeisende gevallen kan de voorzitter bepalen dat de agenda en/of de daarbij behorende stukken op een kortere termijn worden toegezonden.
4. De commissie VBB kan geen rechtsgeldige besluiten nemen als niet ten minste de helft van de commissieleden aanwezig is. Een afwezig lid van de commissie VBB kan een ander commissielid machtigen om namens hem op te treden en te stemmen.
5. Indien de voorzitter dit door een dringende reden noodzakelijk acht, kan een vergadering ook telefonisch of via andere communicatiemiddelen plaatsvinden.
6. De voorzitter, dan wel zijn plaatsvervanger:
 - a. Leidt de commissievergadering;
 - b. Is de woordvoerder naar het bestuur, de bestuurscommissies, het bestuursbureau, de uitvoerders en de externe adviseurs.
7. De commissie VBB beslist bij gewone meerderheid van stemmen. Voor de berekening van het aantal uitgebrachte stemmen, tellen onthoudingen en blanco stemmen niet mee.
8. Ten behoeve van de uitvoering van hun werkzaamheden hebben leden van de commissie recht op:
 - a. alle informatie die de leden nodig achten om de taak van de commissie goed te kunnen uitvoeren;
 - b. overleg met externe adviseurs en instanties.
9. De vergaderingen van de commissie VBB zijn in beginsel besloten. De commissie VBB kan desgewenst andere bestuursleden en derden (waaronder mede begrepen externe adviseurs) voor de vergaderingen uitnodigen. In uitzondering op de eerste en de tweede zinsnede wonen de uitvoerders de vergaderingen in beginsel bij, tenzij de commissie VBB dit niet wenselijk acht.
10. Van iedere vergadering van de commissie VBB worden notulen bijgehouden. Besluiten die tijdens de vergadering zijn genomen worden expliciet vastgelegd in de notulen, inclusief de beweegredenen om tot het besluit te komen. Het bestuursbureau zendt

het verslag binnen twee weken na de vergadering toe aan de commissieleden. De commissieleden hebben vervolgens zeven kalenderdagen de tijd om opmerkingen ten aanzien van het verslag kenbaar te maken. Daarna stuurt het bestuursbureau het verslag met de gemaakte opmerkingen daarin opgenomen ter informatie aan het bestuur.

Artikel 8 Ondersteuning

1. De commissie VBB wordt bij haar werkzaamheden ondersteund door het bestuursbureau. De taken en verantwoordelijkheden van het bestuursbureau zijn vastgelegd in het reglement bestuursbureau
2. De commissie VBB kan zich bij haar werkzaamheden laten ondersteunen door de uitvoerders of externe adviseurs. De taken en verantwoordelijkheden van de uitvoerders zijn vastgelegd in de uitbestedingsovereenkomsten en in een RASCI-tabel. De commissie VBB zet externe adviseurs gericht in voor specifieke vraagstukken waar de commissie externe expertise nodig acht.

Artikel 9 Kosten

1. Voor haar werkzaamheden krijgt de commissie VBB jaarlijks een door het bestuur vast te stellen budget. Het budget bestaat uit een bedrag voor de inzet van externe adviseurs en een bedrag voor overige kosten.
2. Het budget wordt vastgesteld op grond van een begroting die door de commissie VBB aan het bestuur wordt verstrekt. Het bestuur bepaalt vooraf welke kosten in de begroting moeten worden meegenomen.
3. De commissie VBB legt aan het einde van ieder jaar verantwoording af aan het bestuur over de besteding van het voor dat jaar toegekende budget.
4. Ingeval van een te kort of onvoorziene uitgaven kan het bestuur de commissie VBB gedurende het jaar extra budget toe kennen. De commissie VBB dient hiervoor een voorstel in bij het bestuur.

Artikel 10 Toezicht en verantwoording

1. De taken en bevoegdheden zoals uiteengezet in dit reglement zijn door het bestuur expliciet belegd bij de commissie VBB in de vorm van een mandaat. Het bestuur is te allen tijde bevoegd het mandaat in te trekken of wijzigen indien zij hier aanleiding toe ziet.
2. De commissie VBB is verantwoordelijk voor de besluiten die de commissie neemt binnen de verstrekte mandaten. De commissie alsmede de individuele commissieleden (ook tegenstemmers) kunnen op hun handelen binnen de verstrekte mandaten worden aangesproken door het bestuur, overige fondsorganen en derden zoals de toezichthouder of de uitvoerders.

3. De commissie rapporteert periodiek aan het bestuur over de genoemde werkzaamheden door de notulen van de commissievergaderingen tijdig na haar vergaderingen toe te sturen aan het bestuur.
4. In de bestuursvergaderingen geeft de commissie VBB een terugkoppeling van de werkzaamheden en de besluiten die de commissie in de voorafgaande periode heeft genomen. Aansluitend geeft de commissie het bestuur de gelegenheid om op de terugkoppeling te reageren in de bestuursvergadering.

Artikel 11 Evaluatie

1. Jaarlijks wordt het functioneren van de commissie geëvalueerd door de voorzitters van het fonds, de directeur van het bestuursbureau en een onafhankelijke derde. Dit kan bijvoorbeeld een externe adviseur zijn of een lid van de Raad van Toezicht. Tijdens de evaluatie wordt stil gestaan bij:
 - a. Het resultaat van de beslissingen van de commissie VBB; en
 - b. De werkwijze van de commissie VBB.
2. Bij de evaluatie van het resultaat van de beslissingen van de commissie VBB wordt getoetst of de doelstellingen zijn bereikt en of de beleidsbeslissingen van de commissie hebben bijgedragen aan het behalen van deze doelstellingen. Daarnaast wordt het proces geëvalueerd: heeft de commissie de taak- en rolverdeling en bestuurlijke processen effectief toegepast.
3. Bij de evaluatie van de werkwijze van de commissie VBB wordt aandacht besteed aan het gedrag en de cultuur binnen de commissie, de onderlinge samenwerking en de samenwerking tussen de commissie en het bestuur, het bestuursbureau, de uitvoerders en andere betrokkenen.
4. De voorzitters van het bestuur vragen ter voorbereiding op de evaluatie van de commissie VBB feedback aan:
 - a. De commissieleden;
 - b. De medewerkers van het bestuursbureau die de commissie ondersteunen;
 - c. Het bestuur; en
 - d. Eventuele externe adviseurs met wie de commissie VBB geregeld samenwerkt.
5. De evaluatie wordt besproken met de commissie en vervolgens worden de resultaten teruggekoppeld aan het bestuur.
6. Naar aanleiding van de evaluatie stelt de commissie VBB indien noodzakelijk een verbeterplan op. De resultaten van de evaluatie en het verbeterplan worden teruggekoppeld aan het bestuur. De voorzitters van het fonds monitoren het verbeterplan. Het bestuursbureau ondersteunt de voorzitters hierbij.

Hoofdstuk 4 Slotbepalingen

Artikel 12 Onvoorzien

Ingeval dit reglement niet voorziet in een ontstane situatie, beslist het bestuur over de te volgen procedure.

Artikel 13 Reglement

1. Dit reglement is vastgesteld door het bestuur en treedt op 1 augustus 2016 in werking. Het reglement wordt jaarlijks herijkt.
2. Dit reglement kan worden gewijzigd bij besluit van het bestuur na afstemming met de leden van de commissie, al dan niet op voorstel van de commissie zelf.
3. In geval van strijdigheid van de bepalingen van dit reglement met bepalingen in de wet enerzijds of de statuten anderzijds, prevaleren de bepalingen in de wet of de statuten.
4. Dit reglement wordt op de website van bpfBOUW geplaatst.